

[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Δικαστικές Διαδικασίες](#) > [Αστικές Υποθέσεις](#) > [Αναγνώριση Και Εκτέλεση Δικαστικών Αποφάσεων](#) > [Εκτέλεση Δικαστικής Απόφασης](#) > [Portugal](#)

Εκτέλεση δικαστικής απόφασης

 Πορτογαλία

Περιεχόμενο που παρέχεται από

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Ποια η έννοια της εκτέλεσης στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις;

Η εκτέλεση στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις κινείται με αγωγή του δανειστή ή του διαδίκου που ζητά την επίσπευση της εκτέλεσης κατά του οφειλέτη ή άλλου προσώπου κατά του οποίου μπορεί να στραφεί η εκτέλεση, με την οποία ο επισπεύδων ζητά από το δικαστήριο να επιβάλει την εκπλήρωση οφειλόμενης σ' αυτόν υποχρέωσης.

Η εκτέλεση μπορεί να εξυπηρετεί τρεις σκοπούς: την πληρωμή χρηματικού ποσού την παράδοση συγκεκριμένου πράγματος ή την ενέργεια ή την παράλειψη πράξης.

Η εκτέλεση μπορεί να διενεργηθεί στο πλαίσιο της τυπικής δικαστικής διαδικασίας (τακτική, συνοπτική ή ιδιάζουσα) ή της ειδικής διαδικασίας.

Όλες οι διαδικασίες εκτέλεσης που επισπεύδονται για την πληρωμή χρηματικού ποσού διεξάγονται με τη μορφή της τυπικής τακτικής δικαστικής διαδικασίας, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που ορίζονται παρακάτω στις οποίες η εκτέλεση διεξάγεται στο πλαίσιο της συνοπτικής δικαστικής διαδικασίας και τις διαδικασίες εκτέλεσης που αφορούν την οφειλή διατροφής οι οποίες διεξάγονται στο πλαίσιο ειδικής διαδικασίας.

Η προσφυγή στη συνοπτική δικαστική διαδικασία επιλέγεται στην εκτέλεση για την πληρωμή χρηματικού ποσού, με βάση τους παρακάτω τίτλους:

- διαιτητική ή δικαστική απόφαση, όποτε αυτή δεν μπορεί να εκτελεστεί στο πλαίσιο της αγωγής
- αίτηση έκδοσης διαταγής πληρωμής η οποία έχει περιβληθεί τον εκτελεστήριο τύπο
- εξωδικαστικό εκτελεστό τίτλο που αφορά ληξιπρόθεσμη χρηματική υποχρέωση η οποία είναι εξασφαλισμένη με υποθήκη ή ενέχυρο
- εξωδικαστικό εκτελεστό τίτλο που αφορά ληξιπρόθεσμη χρηματική υποχρέωση, της οποίας η αξία δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της αξίας για την οποία είναι αρμόδιο το πρωτοβάθμιο δικαστήριο.

Ακόμη και όταν έχει εκδοθεί κάποιος από τους παραπάνω εκτελεστούς τίτλους, προκρίνεται η τακτική διαδικασία έναντι της συνοπτικής, στις παρακάτω περιπτώσεις:

- εκτέλεση διαζευκτικής υποχρέωσης, η οποία εξαρτάται από δικαίωμα επιλογής ή όρους
- όταν η υποχρέωση που αποτελεί το αντικείμενο της εκτέλεσης επιτάσσει τον συμβιβασμό στο στάδιο της εκτέλεσης και ο συμβιβασμός δεν εξαρτάται από απλό αριθμητικό υπολογισμό
- όταν ο εκτελεστός τίτλος, ο οποίος δεν είναι δικαστική απόφαση, στρέφεται κατά ενός μόνον από τους συζύγους και ο επισπεύδων την εκτέλεση ισχυρίζεται στην αίτησή του ότι η οφειλή είναι κοινή
- στη διαδικασία εκτέλεσης που στρέφεται μόνον κατά εγγυητή, ο οποίος δεν παραιτήθηκε από την ένσταση δίζησης (*benefício da excussão grévia*).

Η διαδικασία εκτέλεσης που κινείται με σκοπό την παράδοση συγκεκριμένου πράγματος και την ενέργεια πράξης διεξάγεται ως ενιαία τυπική διαδικασία.

Η εκτέλεση για την παράδοση συγκεκριμένου πράγματος μπορεί να τραπεί σε εκτέλεση για την πληρωμή χρηματικού ποσού, όταν δεν είναι δυνατή η εύρεση του πράγματος που θα έπρεπε να λάβει ο επισπεύδων την εκτέλεση. Σ' αυτήν την περίπτωση, ο επισπεύδων διάδικος μπορεί στην ίδια διαδικασία, να ζητήσει πληρωμή της αξίας του αντικειμένου που θα έπρεπε να του έχει παραδοθεί και της ζημίας από τη μη παράδοση.

Η εκτέλεση με σκοπό την υποχρέωση σε ενέργεια πράξης μπορεί να τραπεί σε εκτέλεση για την καταβολή χρηματικού ποσού εάν ο επισπεύδων ζητά αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη και πληρωμή του επίδικου ποσού.

Η εκτέλεση που αφορά την οφειλή διατροφής ακολουθεί τον τύπο της ειδικής διαδικασίας με την οποία:

- ο επισπεύδων την εκτέλεση μπορεί να αιτηθεί την επιδίκαση μέρους των ποσών, μισθών ή συντάξεων που λαμβάνει ο καθ' ου η εκτέλεση ή την εκχώρηση των μισθωμάτων που λαμβάνει ο οφειλέτης έναντι των τμηματικών καταβολών που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες ή καθίστανται απαιτητές η εν λόγω επιδίκαση ή η εκχώρηση είναι ανεξάρτητες από την κατάσχεση
- όταν ο επισπεύδων την εκτέλεση αιτείται να του επιδικαστούν τα ποσά, οι μισθοί ή οι συντάξεις που προαναφέρθηκαν, η οντότητα που ευθύνεται για την πληρωμή ή την επεξεργασία των εκάστοτε μισθοδοσιών ενημερώνεται ότι πρέπει να καταβάλει το επιδικασθέν μέρος αυτών απευθείας στον επισπεύδοντα την εκτέλεση
- όταν ο επισπεύδων την εκτέλεση αιτείται την εκχώρηση μισθωμάτων, πρέπει να αναφέρει τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αφορούν τα μισθώματα, και ο δικαστικός επιμελητής προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες όσον αφορά τα περιουσιακά στοιχεία που κρίνει επαρκή για την κάλυψη των πληρωμών που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες και όσων καθίστανται απαιτητές. Ο καθ' ου η εκτέλεση έχει δικαίωμα ακρόασης για τον σκοπό αυτό.
- Ο καθ' ου η εκτέλεση κλητεύεται σε κάθε περίπτωση μετά την επιβολή της κατάσχεσης, ενώ η ανακοπή κατά της εκτέλεσης ή της κατάσχεσης δεν αναστέλλουν την εκτέλεση.

Η διαδικασία της εκτέλεσης καθορίζεται στα άρθρα 550 και 551 (Μορφή διαδικασίας — Διαδικασία εκτέλεσης), 703 έως 877 (Διαδικασία εκτέλεσης) και άρθρα 933 έως 937 (Ειδική εκτέλεση σε υποθέσεις διατροφής) του κώδικα πολιτικής δικονομίας (Código de Processo Civil), που είναι διαθέσιμος σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

2 Ποια αρχή ή ποιες αρχές είναι αρμόδιες για την εκτέλεση;

Αρμόδιες αρχές εκτέλεσης είναι τα δικαστήρια και οι δικαστικοί επιμελητές.

Η εκτέλεση διεξάγεται στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας εκτέλεσης για τη διενέργεια της οποίας αρμόδια αρχή είναι τα δικαστήρια, τα οποία επικουρούνται από δικαστικούς επιμελητές. Εκτός από τη δικαστική διαδικασία, ο νόμος προβλέπει επίσης «εξωδικαστική διαδικασία προ της εκτέλεσης» (procedimiento extrajudicial gré-executivo), η οποία είναι προαιρετική και στην οποία ο δανειστής μπορεί να προσφύγει εφόσον συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις. Αρμόδια αρχή για τη διεξαγωγή της εξωδικαστικής διαδικασίας προ της εκτέλεσης είναι οι δικαστικοί επιμελητές.

Δικαστική Διαδικασία Εκτέλεσης

Η εκτέλεση κινείται με την υποβολή αίτησης εκτέλεσης στο δικαστήριο. Το υπόδειγμα και οι όροι υποβολής της αίτησης αναγκαστικής εκτέλεσης καθορίζονται στο κυβερνητικό διάταγμα αριθ. 282/2013 της 29ης Αυγούστου, το οποίο ρυθμίζει διάφορες πτυχές των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης σε αστικές υποθέσεις (όπως τροποποιήθηκε, κατά τον χρόνο αναθεώρησης του παρόντος δελτίου, με την υπουργική απόφαση αριθ. 239/2020 της 12ης Οκτωβρίου), το οποίο είναι διαθέσιμο σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

Τα έντυπα που πρέπει να χρησιμοποιήσει ο επισπεύδων ο οποίος δεν εκπροσωπείται από δικηγόρο, ασκούμενο δικηγόρο ή νομικό αντιπρόσωπο διατίθενται στην [πύλη CITIUS](#)

- [Αίτηση εκτέλεσης](#)
- [Αίτηση εκτέλεσης δικαστικής απόφασης](#)

Ο δικαστικός επιμελητής διορίζεται από τον επισπεύδοντα την εκτέλεση. Εάν ο εν λόγω διάδικος δεν το πράξει, ο γραμματέας του δικαστηρίου διορίζει τον δικαστικό επιμελητή αυτόματα με τυχαία επιλογή. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που ορίζονται στον νόμο, ο δικαστικός επιμελητής μπορεί να υποκατασταθεί στα καθήκοντά του

από δικαστικό υπάλληλο.

Γενικά, οι αρμοδιότητες του δικαστηρίου και του δικαστικού επιμελητή κατανέμονται ως εξής:

- ο δικαστικός επιμελητής είναι επιφορτισμένος με όλες τις διατυπώσεις της εκτέλεσης που δεν έχουν ανατεθεί στον γραμματέα ή δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του δικαστή, στις οποίες ειδικότερα περιλαμβάνονται: κλητεύσεις, κοινοποιήσεις, δημοσίευση, έλεγχος βάσης δεδομένων, κατασχέσεις και εγγραφή κατασχέσεων, συμβιβασμοί και πληρωμές
- ακόμη κι όταν η διαφορά δεν περατώνεται με απόφαση, ο δικαστικός επιμελητής πρέπει να διασφαλίζει ότι θα διεξαχθούν οι πράξεις που απορρέουν από τη διαφορά και απαιτούν την παρέμβασή του
- εκτός από τις αρμοδιότητες που ρητά του απονέμονται από τον νόμο, ο γραμματέας του δικαστηρίου ευθύνεται για τη διασφάλιση της ομαλής διεξαγωγής των διοικητικών υποθέσεων και τη διαχείριση της διαδικασίας και εκτελεί τις δικαστικές διαταγές τόσο ως προς την προδικασία όσο και στις διαδικασίες ή τα γεγονότα αναγνωριστικού χαρακτήρα, με την εξαίρεση της επίδοσης που υπάγεται στην αρμοδιότητα του δικαστικού επιμελητή
- ο γραμματέας του δικαστηρίου οφείλει επίσης να ενημερώνει ανεπίσημα τον δικαστικό επιμελητή για την εκκρεμή αναγνωριστική διαδικασία ή τα συμβάντα και τις συναφείς διενεργηθείσες πράξεις οι οποίες ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στη διαδικασία.

Ειδικότερα,

Ο δικαστής είναι αρμόδιος:

- να εκδώσει προσωρινή διαταγή, εφόσον είναι αναγκαίο
- να αποφανθεί επί της ανακοπής κατά της εκτέλεσης και της κατάσχεσης και να επαληθεύσει και να κατατάξει τις απαιτήσεις το αργότερο σε τρεις μήνες από την ημερομηνία κατάθεσης της ανακοπής ή της απαίτησης
- να αποφανθεί αμετάκλητα επί των ενστάσεων σε μέτρα και αποφάσεις του δικαστικού επιμελητή
- να αποφασίσει για λοιπά ζητήματα που εγείρονται από τον δικαστικό επιμελητή, τους διαδίκους ή παρεμβαίνοντες τρίτους.

Ο δικαστικός επιμελητής είναι αρμόδιος:

- να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την επαλήθευση της νομιμότητας του εκτελεστού τίτλου, να συμβουλευτεί το ηλεκτρονικό αρχείο εκτελέσεων και τις άμεσα προσπελάσιμες διαδικτυακές βάσεις δεδομένων για να προσδιορίζει τα κατασχετέα περιουσιακά στοιχεία
- να επιδώσει κλήτευση στον καθ' ου η εκτέλεση, μεταξύ άλλων σε περιπτώσεις κατά τις οποίες το υπόψη πρόσωπο κλητεύεται για να υποδείξει τα προς κατάσχεση περιουσιακά στοιχεία, όταν δεν έχουν προσδιοριστεί κατασχετέα περιουσιακά στοιχεία
- να διεξαγάγει την κατάσχεση και τους καθορισμούς τιμής μετά την επιβολή της κατάσχεσης
- να διεξαγάγει την πώληση και τη ρευστοποίηση και να προβεί στις σχετικές καταβολές.

Για εκτελέσεις που επισπεύδονται στην Πορτογαλία, η καθ' ύλην αρμοδιότητα των δικαστηρίων ορίζεται ως εξής:

(Άρθρα 111 έως 131 του νόμου αριθ. 62/2013, της 26ης Αυγούστου, ο οποίος είναι διαθέσιμος σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#))

- Τα τμήματα εκτέλεσης του κεντρικού περιφερειακού πρωτοδικείου (Instância Central do Tribunal de Comarca) είναι αρμόδια για τις διαδικασίες εκτέλεσης σε αστικές υποθέσεις, με εξαίρεση: τις αρμοδιότητες που απονέμονται στο δικαστήριο διανοητικής ιδιοκτησίας, στο δικαστήριο ανταγωνισμού, ρύθμισης και εποπτείας, στο δικαστήριο ναυτικών διαφορών, στα τμήματα οικογενειακών διαφορών και ανηλίκων, στα εργατικά τμήματα, τα εμπορικά τμήματα, καθώς και την εκτέλεση των αποφάσεων που εκδίδονται από το ποινικό τμήμα οι οποίες, σύμφωνα με την ποινική δικονομία, δεν μπορούν να εισαχθούν σε πολιτικό τμήμα.
- Όταν δεν υπάρχει αρμόδιο δικαστήριο εκτέλεσης ή άλλο δικαστήριο ή ειδικό δικαστήριο, αρμόδια είναι τα δικαστήρια με γενική αρμοδιότητα (ή όποτε υπάρχει ένα μόνον, το αντίστοιχο πολιτικό τμήμα) του τοπικού περιφερειακού πρωτοδικείου (Instância Local do Tribunal de Comarca).

Η κατά τόπον αρμοδιότητα των δικαστηρίων της Πορτογαλίας όσον αφορά την κίνηση της διαδικασίας

εκτέλεσης ορίζεται ως εξής (άρθρο 85 έως 90 του κώδικα πολιτικής δικονομίας, ο οποίος είναι διαθέσιμος σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#))

- Ο γενικός κανόνας είναι ότι αρμόδιο για την εκτέλεση είναι το δικαστήριο της κατοικίας του οφειλέτη, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε συγκεκριμένη διάταξη του νόμου ή στους κανόνες που παρατίθενται στη συνέχεια.
- Ο δανειστής μπορεί να επιλέξει το δικαστήριο του τόπου εκπλήρωσης της υποχρέωσης σε περίπτωση που ο οφειλέτης είναι νομικό πρόσωπο ή αν η κατοικία του δανειστή βρίσκεται στη μητροπολιτική περιοχή της Λισαβόνας ή του Πόρτο και ο οφειλέτης έχει την κατοικία του στην ίδια μητροπολιτική περιοχή.
- Εάν η εκτέλεση αφορά την παράδοση πράγματος ή οφειλή με εμπράγματα ασφάλεια, αρμόδιο είναι αντίστοιχα το δικαστήριο του τόπου στο οποίο βρίσκεται το πράγμα ή του τόπου όπου βρίσκονται τα βεβαρημένα περιουσιακά στοιχεία.
- Όταν η εκτέλεση πρόκειται να εισαχθεί σε περιοχή στην οποία κατοικεί ο οφειλέτης και δεν είναι κάτοικος Πορτογαλίας αλλά έχει περιουσιακά στοιχεία εκεί, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία.
- Το δικαστήριο του τόπου στον οποίο βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία είναι επίσης αρμόδιο όταν: η αίτηση εκτέλεσης πρέπει να υποβληθεί ενώπιον πορτογαλικού δικαστηρίου, διότι σχετίζεται με την εγκυρότητα της σύστασης/λύσης εταιρειών/ λοιπών νομικών προσώπων με καταστατική έδρα στην Πορτογαλία ή με την εγκυρότητα των αποφάσεων των εταιρικών τους οργάνων και δεν συντρέχει καμία από τις περιστάσεις που καλύπτονται από τους προηγούμενους ή επόμενους κανόνες για την εκτέλεση
- Σε υποθέσεις που περιλαμβάνουν σειρά διαδικασιών εκτέλεσης που πρέπει να εξεταστούν από δικαστήρια διαφορετικής τοπικής αρμοδιότητας, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του καθ' ου η εκτέλεση
- Στην εκτέλεση απόφασης από τα πορτογαλικά δικαστήρια, η αίτηση εκτέλεσης υποβάλλεται στο πλαίσιο της διαδικασίας με την οποία εκδόθηκε η απόφαση και η εκτέλεση καταχωρίζεται στην ίδια δικογραφία. Εάν η διαφορά παραπεμφθεί προς εκδίκαση σε δεύτερο βαθμό διαβιβάζεται αντίγραφο του φακέλου. Όταν είναι αρμόδιο για την εκτέλεση ειδικό τμήμα, πρέπει να του αποσταλεί το συντομότερο δυνατό αντίγραφο της απόφασης, η αίτηση επίσπευσης της εκτέλεσης και τα συνοδευτικά έγγραφα.
- Εάν η απόφαση εκδόθηκε από διαιτητές στο πλαίσιο διαιτησίας η οποία διεξήχθη στην Πορτογαλία, αρμόδιο δικαστήριο για την εκτέλεση είναι το περιφερειακό πρωτοδικείο (Tribunal da comarca) του τόπου διεξαγωγής της διαιτησίας
- Εάν ορισμένη διαφορά εισήχθη στο εφετείο ή το Ανώτατο Δικαστήριο, αρμόδιο είναι το δικαστήριο της κατοικίας του οφειλέτη.
- Στην εκτέλεση που αφορά έξοδα, πρόστιμα ή αποζημίωση που οφείλονται λόγω κακοδικίας, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου διεξαγωγής της διαδικασίας που οδήγησε στην κοινοποίηση του οικείου γραμματίου ή διακανονισμού. Η εκτέλεση των εξόδων, των προστίμων ή της αποζημίωσης σωρεύεται με την αντίστοιχη κύρια υπόθεση.
- Όταν η διαταγή καταβολής εξόδων, προστίμων ή αποζημίωσης έχει εκδοθεί από το εφετείο ή το Ανώτατο Δικαστήριο, η εκτέλεση διεξάγεται στο κατά τόπον αρμόδιο πρωτοδικείο του τόπου εκδίκασης της διαφοράς
- Για εκτέλεση που βασίζεται σε αλλοδαπή απόφαση, συμπεριλαμβανομένου του ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του καθ' ου.

Εξωδικαστική διαδικασία προ της εκτέλεσης

Αντί της δικαστικής διαδικασίας, οι δανειστές μπορούν να επιλέξουν να προσφύγουν σε προκαταρκτική διοικητική διαδικασία, η οποία καλείται PEPEX [procedimento extrajudicial pré-executivo (εξωδικαστική διαδικασία προ της εκτέλεσης)].

Αρμόδια αρχή για την εκτέλεση των μέτρων της εν λόγω διαδικασίας είναι οι δικαστικοί επιμελητές.

Η προσφυγή στη διαδικασία PEPEX επιτρέπεται στην περίπτωση: εθνικών εκτελεστών αποφάσεων λοιπών εθνικών εκτελεστών τίτλων αλλοδαπών αποφάσεων που έχουν κηρυχθεί εκτελεστές αποφάσεων των οποίων η εκτελεστότητα απορρέει από τη νομοθεσία της ΕΕ, συμβάσεις ή συνθήκες που είναι δεσμευτικές για την Πορτογαλία ευρωπαϊκών εκτελεστών τίτλων. Σε καθεμιά από τις παραπάνω περιπτώσεις πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- ο δανειστής πρέπει να διαθέτει εκτελεστό τίτλο που να πληροί τις προϋποθέσεις για την υποβολή του συνοπτικού εντύπου της τυπικής διαδικασίας εκτέλεσης για την πληρωμή χρηματικού ποσού· και

- ο αιτών και ο καθ' ου η αίτηση πρέπει να έχουν αμφότεροι αριθμό φορολογικού μητρώου στην Πορτογαλία, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια ή τον τόπο διαμονής τους.

Οι δικαστικοί επιμελητές διερευνούν τα περιουσιακά στοιχεία και τα εισοδήματα του καθ' ου η αίτηση με χρήση του αριθμού φορολογικού μητρώου του μόνο σε πορτογαλικές βάσεις δεδομένων (δεν μπορούν να ελέγξουν βάσεις δεδομένων άλλων κρατών μελών). Η νομοθεσία της Πορτογαλίας προβλέπει τη δυνατότητα, τόσο για τα νομικά όσο και για τα φυσικά αλλοδαπά πρόσωπα, να αιτούνται αριθμό φορολογικού μητρώου ακόμη και αν δεν διεξάγουν δραστηριότητα ούτε έχουν την κατοικία τους στην Πορτογαλία.

Η PEPEX είναι μια ταχεία ηλεκτρονική διαδικασία, η οποία διεξάγεται χωρίς χρήση χαρτιού και είναι λιγότερο δαπανηρή από τη δικαστική διαδικασία. Η **αρχική αίτηση** υποβάλλεται απευθείας από τον δανειστή, ο οποίος έχει πρόσβαση στην παρακάτω πλατφόρμα IT μέσω της διεύθυνσης:

Η πρόσβαση στην πύλη της φορολογικής και τελωνιακής αρχής παρέχεται μέσω διαπιστευτηρίων πρόσβασης ή του ψηφιακού πιστοποιητικού της «κάρτας πολίτη» (cartão de cidadão).

Όταν ο δανειστής διορίζει δικαστικό εκπρόσωπο, οι δικηγόροι (advogados) και οι νομικοί αντιπρόσωποι (solicitadores) μπορούν να έχουν πρόσβαση στην πλατφόρμα με χρήση ψηφιακού πιστοποιητικού το οποίο εκδίδεται για τον εν λόγω σκοπό από τους αντίστοιχους επαγγελματικούς φορείς τους.

Μετά την υποβολή της αίτησης, η διαδικασία παραπέμπεται αυτόματα σε δικαστικό επιμελητή και οι δανειστές ενημερώνονται ταχέως (κατά κανόνα, σε πέντε ημέρες μετά την υποβολή της αίτησης) για το αν είναι πράγματι εφικτή η είσπραξη του οφειλόμενου χρηματικού ποσού, διαφορετικά τους παρέχεται βεβαίωση μη εισπραξιμότητας για φορολογικούς σκοπούς, χωρίς να απαιτείται η προσφυγή στο δικαστήριο.

Κύριος σκοπός της εν λόγω διαδικασίας είναι η επίτευξη εκούσιας πληρωμής. Μέτρα κατάσχεσης δεν μπορούν να εκτελεστούν στο πλαίσιο της διαδικασίας PEPEX. Για να συμβεί κάτι τέτοιο, η διαδικασία PEPEX πρέπει να τραπεί σε διαδικασία εκτέλεσης.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας PEPEX, ο καθ' ου η αίτηση μπορεί να προβεί σε εκούσια πληρωμή ή να καταρτίσει συμφωνία πληρωμής με τον αιτούντα.

Σε περίπτωση που ο αιτών επιλέξει να ειδοποιήσει τον οφειλέτη, η εν λόγω ειδοποίηση πραγματοποιείται με προσωπική επικοινωνία από τον δικαστικό επιμελητή.

Οι οφειλέτες που λαμβάνουν εγκύριως γνώση της διαδικασίας και δεν προβαίνουν σε καμία ενέργεια εντάσσονται σε δημόσιο κατάλογο οφειλετών και στο εξής μπορεί να εκδοθεί η προαναφερόμενη βεβαίωση μη εισπραξιμότητας. Η εν λόγω κατάσταση αίρεται μεταγενέστερα αφού εξοφληθεί η απαίτηση, με την αφαίρεση του ονόματος του οφειλέτη από τον κατάλογο και την ενημέρωση της φορολογικής αρχής.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας PEPEX, τα μέρη μπορούν να ζητήσουν την παρέμβαση δικαστή: ο αιτών μπορεί να μετατρέψει τη διαδικασία PEPEX σε διαδικασία εκτέλεσης όταν δεν λαμβάνει εκούσια πληρωμή ο καθ' ου η αίτηση μπορεί να πράξει το ίδιο προβάλλοντας αντιρρήσεις για τη διαδικασία PEPEX.

Από άποψη εξόδων, η διαδικασία PEPEX είναι λιγότερο δαπανηρή από τη δικαστική διαδικασία. Με μόλις 51,00 ευρώ πλέον ΦΠΑ, οι δανειστές μπορούν να εξακριβώσουν το βιώσιμο ή μη της απαίτησής τους, ανεξάρτητα από την αξία της απαίτησης. Εάν επιτευχθεί η είσπραξη, τα έξοδα μπορούν να υπερβούν το ποσό των 51,00 ευρώ, ανάλογα με την περίπτωση.

Πρέπει ομοίως να επισημανθεί ότι, αν η διαδικασία PEPEX μετατραπεί σε διαδικασία εκτέλεσης, οι δανειστές απαλλάσσονται από το αρχικά δικαστικά έξοδα.

Η διαδικασία PEPEX προβλέπεται από τον νόμο αριθ. 32/2014, της 30ής Μαΐου, ο οποίος είναι διαθέσιμος σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#) και ρυθμίζεται από την υπουργική απόφαση αριθ. 233/2014, της 14ης Νοεμβρίου, το οποίο είναι διαθέσιμο στον ακόλουθο σύνδεσμο [υπουργική απόφαση PEPEX](#).

3 Ποιες οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να εκδοθεί ένας εκτελεστός

τίτλος ή μια απόφαση;

3.1 Η διαδικασία

Ολόκληρη η διαδικασία εκτέλεσης βασίζεται σε διαταγή η οποία καθορίζει τον σκοπό και τα όρια της αγωγής εκτέλεσης. Οι εκτελεστοί τίτλοι θεωρείται ότι περιλαμβάνουν τους νόμιμους τόκους υπερημερίας επί της επίδικης υποχρέωσης.

Οι αποφάσεις είναι εκτελεστές και εκτελεστοί τίτλοι εκδίδονται υπό τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Δικαστικές αποφάσεις κατά του εναγομένου

- μια απόφαση θεωρείται εκτελεστός τίτλος μόνον αφότου έχει καταστεί τελεσίδικη, εκτός αν η έφεση κατ' αυτής δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα
- από άποψη εκτελεστότητας, οι διαταγές και κάθε άλλη απόφαση ή πράξη της δικαστικής αρχής που επιτάσσουν συμμόρφωση με υποχρέωση ισοδυναμούν με δικαστικές αποφάσεις. Οι αποφάσεις του διαιτητικού δικαστηρίου (Tribunal Arbitral) είναι εκτελεστές με τους ίδιους όρους με τις αποφάσεις των τακτικών δικαστηρίων.
- Με την επιφύλαξη των διατάξεων των συνθηκών, των συμβάσεων, των ενωσιακών κανονισμών και των ειδικών νόμων, οι αλλοδαπές δικαστικές ή διαιτητικές αποφάσεις μπορούν να αποτελέσουν τη βάση εκτέλεσης μόνον κατόπιν επανελέγχου και επικύρωσης από το αρμόδιο πορτογαλικό δικαστήριο.
- Οι αλλοδαποί τίτλοι δεν υπόκεινται σε έλεγχο για να είναι εκτελεστοί.

β) Έγγραφα τα οποία έχουν καταρτιστεί ή επικυρωθεί από συμβολαιογράφο ή άλλες οντότητες ή επαγγελματίες με σχετική αρμοδιότητα, και επιτάσσουν τη σύσταση ή την αναγνώριση υποχρέωσης

- έγγραφα τα οποία έχουν καταρτιστεί ή επικυρωθεί από συμβολαιογράφο ή άλλες οντότητες ή επαγγελματίες με σχετική αρμοδιότητα, με τα οποία συμφωνούνται μελλοντικές πληρωμές ή ορίζονται μελλοντικές υποχρεώσεις μπορούν να αποτελέσουν τη βάση της εκτέλεσης, εφόσον αποδειχθεί, με έγγραφο το οποίο συντάσσεται σύμφωνα με τους όρους των εν λόγω εγγράφων ή, ελλείψει τέτοιων όρων, με δική του εκτελεστότητα, ότι πραγματοποιήθηκε πληρωμή για την κατάρτιση επιχειρηματικής συμφωνίας ή συστάθηκε υποχρέωση λόγω συμφωνίας των μερών
- κάθε έγγραφο που έχει υπογραφεί για λογαριασμό άλλου είναι εκτελεστό αν η υπογραφή έχει επικυρωθεί από συμβολαιογράφο ή άλλες οντότητες ή επαγγελματίες με σχετική αρμοδιότητα.

γ) Χρεόγραφα, ακόμη και χειρόγραφα, εφόσον στην περίπτωση αυτή, τα πραγματικά περιστατικά που συνθέτουν την υποκείμενη σχέση περιλαμβάνονται στο ίδιο το έγγραφο ή παρατίθενται στην αίτηση εκτέλεσης

- στα χρεόγραφα περιλαμβάνονται οι επιταγές, οι συναλλαγματικές και τα γραμμάτια εις διαταγή.

δ) Έγγραφα στα οποία απονέμεται εκτελεστότητα μέσω ειδικής διάταξης

- Για παράδειγμα, οι αιτήσεις έκδοσης διαταγής που έχουν περιβληθεί τον εκτελεστήριο τύπο και τα πρακτικά των συνελεύσεων πολυκατοικιών.

3.2 Οι κύριες προϋποθέσεις

Ως προς την απαίτηση

Η προς εκτέλεση απαίτηση πρέπει να είναι βέβαιη, απαιτητή και εκκαθαρισμένη. Εάν αυτό δεν συντρέχει βάσει του τίτλου, η εκτέλεση θα ξεκινήσει με τη λήψη μέτρων για να καταστεί η απαίτηση βέβαιη, απαιτητή και εκκαθαρισμένη.

Ως προς τον δανειστή

Η προς εκτέλεση απαίτηση εγείρεται υποχρεωτικά από το πρόσωπο που κατονομάζεται ως δανειστής στον εκτελεστό τίτλο. Εάν ο τίτλος έχει εκδοθεί στον κομιστή, η εκτέλεση διενεργείται από τον κομιστή του τίτλου.

Σε περίπτωση διαδοχής στο δικαίωμα ή την υποχρέωση, η εκτέλεση επισπεύδεται σε συνάρτηση με τους διαδόχους των προσώπων που φέρονται ως δανειστές ή υπόχρεοι της προς εκτέλεση υποχρέωσης. Στην αίτηση

εκτέλεσης, ο επισπεύδων την εκτέλεση οφείλει να παραθέσει τα πραγματικά περιστατικά που αποδεικνύουν τη διαδοχή.

Ως προς τον οφειλέτη

Η εκτέλεση κινείται υποχρεωτικά κατά του προσώπου που κατονομάζεται ως οφειλέτης στον εκτελεστό τίτλο.

Τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη κατάσχονται ακόμη κι αν για οποιονδήποτε λόγο βρίσκονται στην κατοχή τρίτου, με την επιφύλαξη, ωστόσο, των δικαιωμάτων που δύναται να επικαλεστεί ο εν λόγω τρίτος σε βάρος του επισπεύδοντος.

Η εκτέλεση οφειλής η οποία είναι εξασφαλισμένη με εμπράγματη ασφάλεια σε περιουσιακά στοιχεία τρίτου στρέφεται υποχρεωτικά απευθείας κατά του εν λόγω τρίτου, εφόσον ο επισπεύδων την εκτέλεση επιθυμεί να εκτελέσει την εξασφάλιση, με την επιφύλαξη του ότι μπορεί επίσης να στραφεί απευθείας κατά του οφειλέτη.

Όταν η διαδικασία εκτέλεσης στρέφεται μόνον κατά του τρίτου, και είναι γνωστό ότι τα περιουσιακά στοιχεία που είναι βεβαρημένα με την εμπράγματη ασφάλεια δεν επαρκούν, ο επισπεύδων την εκτέλεση μπορεί στην ίδια διαδικασία να ζητήσει τη συνέχιση της διαδικασίας εκτέλεσης σε βάρος του οφειλέτη κατά του οποίου θα στραφεί για την πλήρη ικανοποίηση της απαίτησης. Όταν τα βεβαρημένα περιουσιακά στοιχεία ανήκουν στον οφειλέτη αλλά βρίσκονται στην κατοχή τρίτου, ο τελευταίος μπορεί να εναχθεί αμέσως, όπως ακριβώς και ο οφειλέτης.

Στη διαδικασία εκτέλεσης που στρέφεται κατά εγγυητή, τα περιουσιακά στοιχεία του εγγυητή δεν μπορούν να κατασχεθούν έως ότου κατασχεθούν όλα τα περιουσιακά στοιχεία του πρωτοφειλέτη, εφόσον ο εγγυητής προβάλει βάσιμα την ένσταση δίζησης εντός της προβλεπόμενης περιόδου για την άσκηση ανακοπής κατά της εκτέλεσης.

Όταν τα κοινά περιουσιακά στοιχεία συζύγων κατάσχονται στο πλαίσιο διαδικασίας εκτέλεσης που στρέφεται κατά ενός μόνον από τους συζύγους, επειδή θεωρείται ότι ο καθ' ου η εκτέλεση δεν διαθέτει επαρκή περιουσιακά στοιχεία, ο/η σύζυγος του καθ' ου η εκτέλεση ειδοποιείται να αιτηθεί τον διαχωρισμό των περιουσιακών στοιχείων ή να προσκομίσει βεβαίωση που να αποδεικνύει ότι εκκρεμεί αγωγή στην οποία έχει ήδη ζητηθεί διαχωρισμός σε αντίθετη περίπτωση, η διαδικασία εκτέλεσης θα συνεχιστεί κατά των κοινών περιουσιακών στοιχείων.

Όταν η διαδικασία εκτέλεσης στρέφεται κατά ενός συζύγου, ο επισπεύδων την εκτέλεση μπορεί να ισχυριστεί προβάλλοντας αιτιολογημένους λόγους ότι η οφειλή, όπως προκύπτει από άλλον τίτλο πλην της απόφασης, είναι κοινή. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, ο/η σύζυγος του καθ' ου η εκτέλεση λαμβάνει ειδοποίηση να δηλώσει αν αποδέχεται ότι η οφειλή είναι κοινή, βάσει των λόγων που έχουν εκτεθεί διαφορετικά, σε περίπτωση που ο σύζυγος δεν απαντήσει, η οφειλή θεωρείται κοινή, με την επιφύλαξη των αντιρρήσεων που μπορεί να προβάλει ο εν λόγω σύζυγος.

Όταν η διαδικασία εκτέλεσης στρέφεται κατά ενός ή περισσότερων από τους συγκύριους ενιαίου ή εξ αδιαιρέτου ακινήτου, δεν μπορούν να κατασχεθούν τα περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στο ενιαίο ακίνητο ή σε μερίδιο αυτού ή σε συγκεκριμένο μερίδιο του εξ αδιαιρέτου ακινήτου.

Όταν η διαδικασία εκτέλεσης στρέφεται κατά κληρονόμων, κατασχετέα είναι μόνον τα περιουσιακά στοιχεία που κληρονόμησαν από τον θανόντα. Όταν η κατάσχεση εκτείνεται σε άλλα περιουσιακά στοιχεία, ο καθ' ου η εκτέλεση μπορεί να ζητήσει από τον δικαστικό επιμελητή την αποδέσμευση της εν λόγω περιουσίας, υποδεικνύοντας τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομιάς που έχει στην κατοχή του. Το αίτημα γίνεται δεκτό εφόσον δεν προβάλει αντιρρήσεις ο επισπεύδων, έπειτα από ακρόασή του. Εάν ο επισπεύδων την εκτέλεση αντιταχθεί στην αποδέσμευση της περιουσίας, ο καθ' ου η εκτέλεση μπορεί να επιτύχει την αποδέσμευση μόνον εφόσον η αποδοχή της κληρονομιάς ήταν ανεπιφύλακτη (χωρίς κίνηση διαδικασίας απογραφής) και εφόσον επικαλεστεί και αποδείξει ενώπιον του δικαστηρίου:

α) ότι τα κατασχεμένα περιουσιακά στοιχεία δεν ανήκαν στην κληρονομιά περιουσία·

β) ότι δεν έλαβε από την κληρονομία περισσότερα περιουσιακά στοιχεία από αυτά που υποδείχθηκαν ή εφόσον το έπραξε ότι τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν στο σύνολό τους για τη διευθέτηση του παθητικού της κληρονομιάς.

Οι νομικές διατάξεις στις οποίες βασίζεται το καθεστώς αυτό είναι αυτές που αναφέρονται στην απάντηση στην ερώτηση 1.

4 Αντικείμενο και φύση των μέτρων εκτέλεσης

Τα κύρια μέτρα εκτέλεσης είναι:

- η κατάσχεση
- η εκποίηση
- η πληρωμή
- η παράδοση πράγματος
- η τέλεση πράξης από άλλον ή με δαπάνες του καθ' ου η εκτέλεση.

Τα εν λόγω κύρια μέτρα εκτέλεσης μπορούν να προηγηθούν ή να έπονται άλλων οργανικών μέτρων που είναι αναγκαία για την υλοποίησή τους (για παράδειγμα επιλογή εκπλήρωσης σε περίπτωση διαζευκτικής υποχρέωσης συμμόρφωση με όρο ή παροχή υπηρεσίας από την οποία εξαρτάται η προς εκτέλεση υποχρέωση εκκαθάριση της προς εκτέλεση υποχρέωσης όταν αυτή δεν έχει εκκαθαριστεί εκτίμηση του κόστους υποκατάστασης του οφειλέτη από τρίτον στην εκτέλεση προηγούμενες διαβουλεύσεις για τον εντοπισμό και την επαλήθευση των κατασχετέων περιουσιακών στοιχείων εγγραφή της κατάσχεσης δημιουργία αποθετηρίου των κατασχεμένων περιουσιακών στοιχείων δημοσίευση της εκποίησης των κατασχεμένων περιουσιακών στοιχείων κοινοποίηση της εκποίησης στο γραφείο καταχωρίσεων).

Η επιλογή των μέσων εκτέλεσης εξαρτάται από τον σκοπό της εκτέλεσης, ο οποίος μπορεί να είναι: πληρωμή χρηματικού ποσού παράδοση συγκεκριμένου πράγματος ή ενέργεια πράξης.

Στη διαδικασία εκτέλεσης για την πληρωμή χρηματικού ποσού, τα μέτρα εκτέλεσης που εξυπηρετούν με τον προσφορότερο τρόπο τον σκοπό της διαδικασίας εκτέλεσης είναι η κατάσχεση, η πώληση και η πληρωμή.

Στη διαδικασία εκτέλεσης για την παράδοση συγκεκριμένου πράγματος, το μέτρο εκτέλεσης που εξυπηρετεί με τον προσφορότερο τρόπο τον σκοπό της διαδικασίας εκτέλεσης είναι η παράδοση του εν λόγω πράγματος από τον δικαστικό επιμελητή. Όταν δεν μπορεί να βρεθεί το πράγμα το οποίο πρέπει να παραδοθεί στον επισπεύδοντα, ο επισπεύδων μπορεί να τρέψει τη διαδικασία σε διαδικασία εκτέλεσης για την πληρωμή χρηματικού ποσού μέσω της πληρωμής της αξίας του πράγματος πλέον της αποζημίωσης λόγω της μη παράδοσης.

Στη διαδικασία εκτέλεσης για την ενέργεια πράξης, δύο είναι τα προσφορότερα εναλλακτικά μέτρα εκτέλεσης: ενέργεια της πράξης από άλλον με δαπάνες του καθ' ου η εκτέλεση, σε περίπτωση που μπορεί να υποκατασταθεί στην ενέργεια της πράξης, πλέον αποζημίωσης για την καθυστέρηση ή καταβολή αποζημίωσης για τη ζημία, όταν η πράξη δεν μπορεί να ενεργηθεί από άλλον, στην οποία μπορεί να σωρευτεί πληρωμή ποινικής ρήτηρας. Όταν ο επισπεύδων την εκτέλεση αξιώνει αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη, η αγωγή τρέπεται σε διαδικασία εκτέλεσης για την πληρωμή χρηματικού ποσού.

4.1 Ποια περιουσιακά στοιχεία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εκτέλεσης;

Όλα τα κατασχετέα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο της εκτέλεσης.

Η εκτέλεση μπορεί να εκτείνεται σε περιουσιακά στοιχεία τρίτων όταν αυτά τελούν υπό την πιστωτική εγγύηση ή αποτελούν αντικείμενο ζημιολόγου πράξης για τον δανειστή, την οποία έχει προσβάλει επιτυχώς ο δανειστής.

Κατασχετέα είναι μόνον πράγματα και δικαιώματα αποτιμητά σε χρήμα. Τα περιουσιακά στοιχεία που δεν έχουν αποκτηθεί με νόμιμες εμπορικές πράξεις δεν κατάσχονται.

Όσον αφορά τους προαναφερθέντες κανόνες, τα παρακάτω περιουσιακά στοιχεία μπορούν να κατασχεθούν:

- ακίνητα
- κινητά
- απαιτήσεις
- Χρεωστικοί τίτλοι
- δικαιώματα

- μελλοντικά δικαιώματα
- τραπεζικές καταθέσεις
- επιδόματα ή μισθοί
- αδιαίρετα περιουσιακά στοιχεία
- μερίδια σε εταιρείες
- επιχειρηματικές εγκαταστάσεις.

4.2 Ποια τα αποτελέσματα των μέτρων εκτέλεσης;

Συνέπειες κατάσχεσης

- Με εξαίρεση τις περιπτώσεις που ορίζονται ειδικά στον νόμο, με την κατάσχεση ο επισπεύδων δανειστής αποκτά το δικαίωμα να πληρωθεί κατά προτεραιότητα έναντι άλλου δανειστή χωρίς προηγούμενη εμπράγματη ασφάλεια
- Αν τα περιουσιακά στοιχεία του καθ' ου η εκτέλεση έχουν ήδη αποτελέσει αντικείμενο κατάσχεσης, η προτεραιότητα της κατάσχεσης κρίνεται σε σχέση με την ημερομηνία της εν λόγω κατάσχεσης·
- Με την επιφύλαξη των κανόνων που διέπουν την εγγραφή, το κύρος της εκτέλεσης δεν θίγεται από πράξεις διάθεσης, σύσταση βάρους ή μίσθωσης των κατασχεμένων περιουσιακών στοιχείων·
- Όταν έχει επιβληθεί κατάσχεση σε απαίτηση του οφειλέτη, η εκτέλεση δεν θίγεται από την απόσβεση της απαίτησης για λόγο που εξαρτάται από τη βούληση του καθ' ου ή του οφειλέτη του και επήλθε μετά την κατάσχεση·
- Η εξόφληση ή η εκχώρηση, πριν από την κατάσχεση, των μισθωμάτων επί κινητών ή ακινήτων που δεν είναι ληξιπρόθεσμα δεν μπορεί να αντιταχθεί σε βάρος του επισπεύδοντος την εκτέλεση στο μέτρο που τα εν λόγω μισθώματα αφορούν χρονικές περιόδους οι οποίες δεν έχουν ακόμη παρέλθει κατά τον χρόνο της συντηρητικής κατάσχεσης
- Εάν το κατασχεμένο πράγμα έχει απολεσθεί, απαλλοτριωθεί ή υποστεί μείωση αξίας, και σε κάθε περίπτωση που τίθεται ζήτημα αποζημίωσης τρίτου, ο επισπεύδων την εκτέλεση διατηρεί ως προς τις επίμαχες απαιτήσεις ή τα χρηματικά ποσά που καταβλήθηκαν ως αποζημίωση, το δικαίωμα που είχε στο πράγμα.

Συνέπειες της πώλησης

- Με την αναγκαστική πώληση μεταβιβάζονται στον αγοραστή τα δικαιώματα που είχε ο καθ' ου στο πωληθέν πράγμα·
- Τα περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται απαλλαγμένα από βάρη που είχαν συσταθεί επ' αυτών και ελεύθερα από κάθε άλλο εμπράγματο δικαίωμα που δεν είχε εγγραφεί πριν από την κατάσχεση ή την εγγύηση, με εξαίρεση όσων είχαν συσταθεί προγενέστερα και παράγουν έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων ανεξαρτήτως της εγγραφής τους·
- Τα δικαιώματα τρίτων που προαναφέρθηκαν και λήγουν μεταβιβάζονται στο προϊόν της πώλησης των υπόψη περιουσιακών στοιχείων.

Συνέπειες της πληρωμής

- Η πληρωμή καταργεί την εκτέλεση·
- Η πληρωμή μπορεί να έχει τη μορφή χρηματικής πληρωμής, κατανομής περιουσιακών στοιχείων στον δανειστή, εκχώρησης εισοδημάτων ή τμηματικών καταβολών με συμφωνία μεταξύ του επισπεύδοντος και του καθ' ου η εκτέλεση.

Συνέπειες της παράδοσης πράγματος

- Εάν ο καθ' ου η εκτέλεση δεν παραδίδει οικειοθελώς το πράγμα, εφαρμόζονται διαζευκτικά οι διατάξεις που διέπουν την κατάσχεση, αναλογικά στην εκτέλεση της παράδοσης με τη διεξαγωγή ερευνών και λοιπών αναγκαίων μέτρων με σκοπό τη διενέργεια της παράδοσης
- Η παράδοση μπορεί να αφορά περιουσιακά στοιχεία τα οποία ανήκουν στο κράτος, λοιπά δημόσια νομικά πρόσωπα, παραχωρησιούχους δημοσίων έργων ή υπηρεσιών ή φιλανθρωπικούς οργανισμούς
- Σε περίπτωση κινητών που πρέπει να καθοριστούν με αριθμηση, ζύγιση ή μέτρηση, οι βασικές σχετικές εργασίες διεξάγονται με παρουσία του δικαστικού επιμελητή ο οποίος παραδίδει την οφειλόμενη ποσότητα στον επισπεύδοντα την εκτέλεση
- Σε περίπτωση ακινήτων, ο δικαστικός επιμελητής απονέμει την κυριότητα στον επισπεύδοντα την εκτέλεση παραδίδοντας του τους τίτλους και τα κλειδιά, εφόσον υπάρχουν, και ενημερώνει τον καθ' ου η

εκτέλεση, τους μισθωτές και οποιονδήποτε κάτοχο ότι πρέπει να σέβονται και να αναγνωρίζουν τα δικαιώματα του επισπεύδοντος την εκτέλεση

- Όταν ένα πράγμα ανήκει κατά συγκυριότητα σε λοιπά μέρη με έννομο συμφέρον, ο επισπεύδων αποκτά την κυριότητα του μεριδίου που του αναλογεί
- Όταν το ακίνητο αποτελεί την κύρια κατοικία του καθ' ου η εκτέλεση, και είναι ιδιαίτερα δυσχερής η μετοίκηση αυτού, ο δικαστικός επιμελητής ενημερώνει εκ των προτέρων σχετικά το δημοτικό συμβούλιο και τις αρμόδιες υπηρεσίες πρόνοιας
- Όταν το ακίνητο αποτελεί την κύρια κατοικία του καθ' ου η εκτέλεση και αυτός το έχει μισθώσει, ο δικαστικός επιμελητής αναστέλλει την παράδοση όταν αποδεικνύεται με ιατρικό πιστοποιητικό, το οποίο μνημονεύει την περίοδο για την οποία πρέπει να διατηρηθεί η αναστολή της εκτέλεσης, ότι το μέτρο θέτει σε κίνδυνο τη ζωή του προσώπου που κατοικεί στο εν λόγω ακίνητο, λόγω σοβαρής ασθένειας.

Συνέπειες της ενέργειας πράξης

- Εάν ο επισπεύδων δανειστής επιλέξει την ενέργεια πράξης από άλλον ζητά τον διορισμό πραγματογνώμονα ο οποίος θα εκτιμήσει το σχετικό κόστος
- Μετά την ολοκλήρωση της εκτίμησης, κατάσχονται τα περιουσιακά στοιχεία που απαιτούνται για την πληρωμή του καθορισμένου ποσού, με τήρηση των λοιπών όρων της διαδικασίας εκτέλεσης για την πληρωμή χρηματικού ποσού
- Εάν ο οφειλέτης όφειλε να παραλείψει πράξη και παρά ταύτα την ενεργήσει, ο δανειστής έχει το δικαίωμα να ζητήσει την κατεδάφιση των έργων, εφόσον υπάρχουν ολοκληρωμένα έργα, με δαπάνες του προσώπου που όφειλε να παραλείψει την εν λόγω πράξη
- Το εν λόγω δικαίωμα παύει και καταβάλλεται μόνον αποζημίωση σύμφωνα με τους γενικούς όρους, εάν η ζημία του οφειλέτη από την κατεδάφιση του έργου είναι σημαντικά μεγαλύτερη από τη ζημία του δανειστή.

4.3 Ποια η ισχύς αυτών των μέτρων;

Η εκποίηση, η πληρωμή, η παράδοση πράγματος και η ενέργεια πράξης αποτελούν μέτρα εκτέλεσης τα οποία, αφού διεξαχθούν, δεν έχουν περίοδο ισχύος. Το ίδιο ισχύει για την κατάσχεση, με την ειδική προδιαγραφή που μνημονεύεται παρακάτω, όσον αφορά την κατάσχεση περιουσιακού στοιχείου που υπόκειται σε εγγραφή.

Όσον αφορά την κατάσχεση ακινήτου που υπόκειται σε εγγραφή, η εγγραφή της κατάσχεσης είναι υποχρεωτική και πρέπει να ενεργηθεί από τον δικαστικό επιμελητή. Σε ορισμένες περιπτώσεις που ρητά ορίζονται στον νόμο, η κατάσχεση πρέπει να εγγραφεί ως προσωρινή. Σ' αυτή την περίπτωση, η προσωρινή εγγραφή αίρεται αν δεν τραπεί σε οριστική εγγραφή ή δεν ανανεωθεί εντός της ισχύουσας προθεσμίας. Συνεπώς, σε περίπτωση εγγραπτέας κατάσχεσης περιουσιακών στοιχείων, ο δικαστικός επιμελητής πρέπει να διασφαλίσει την τροπή της προσωρινής εγγραφής σε οριστική, εφόσον αυτό καταστεί εφικτό στο μεσοδιάστημα ή την ανανέωση αυτής για τον απαιτούμενο χρόνο.

Τέλος, η διαδικασία εκτέλεσης που έχει κινηθεί μπορεί να περατωθεί στο στάδιο του νομικού ελέγχου για τον εντοπισμό των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, χωρίς να επιτευχθεί πληρωμή, εφόσον ο έλεγχος αποδειχθεί άκαρπος κατά την παρέλευση της προθεσμίας που τάσσει ο νόμος περί πολιτικής δικονομίας, ανάλογα με την περίπτωση και το εκάστοτε είδος της διαδικασίας.

Οι νομικές διατάξεις στις οποίες βασίζεται το καθεστώς αυτό είναι αυτές που αναφέρονται στην απάντηση στην ερώτηση 1.

5 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά της απόφασης που διατάσσει ένα τέτοιο μέτρο;

Με την ευρεία έννοια, ο όρος «ένδικο μέσο» (recurso) καλύπτει την ανακοπή κατά της εκτέλεσης, την ανακοπή κατά της κατάσχεσης και την έφεση με τη στενή έννοια.

Ανακοπή κατά της εκτέλεσης

Ο καθ' ου η εκτέλεση μπορεί να προσβάλει την εκτέλεση προβάλλοντας αντιρρήσεις κατ' αυτής εντός 20 ημερών από την ημερομηνία της επίδοσης.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του διεθνούς και ενωσιακού δικαίου που δεσμεύουν την Πορτογαλία και υπερισχύουν του εθνικού δικαίου, οι λόγοι ανακοπής κατά της εκτέλεσης σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο διαφέρουν ανάλογα με το αν η εκτέλεση βασίζεται σε απόφαση (πιο περιορισμένοι) απόφαση διαιτησίας (πιο ευρείς) ή άλλον εκτελεστό τίτλο (ακόμη πιο ευρείς).

Όταν η εκτέλεση βασίζεται σε απόφαση, η ανακοπή μπορεί να περιλαμβάνει αντιρρήσεις μόνον για τους παρακάτω λόγους:

- ανύπαρκτος ή μη εκτελεστός τίτλος
- ο φάκελος ή το επικυρωμένο αντίγραφο έχουν πλαστογραφηθεί ή είναι ανακριβή και ως εκ τούτου θίγεται η εκτέλεση,
- μη εκπλήρωση δικονομικής προϋπόθεσης από την οποία εξαρτάται η κανονικότητα της εκτέλεσης, με την επιφύλαξη της εκπλήρωσής της
- μη παρέμβαση του εναγομένου στην αναγνωριστική διαδικασία, εφόσον πληρούνται μία από τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 696 στοιχείο ε) του πορτογαλικού κώδικα πολιτικής δικονομίας (απουσία ή ακυρότητα της επίδοσης)· άγνοια της επίδοσης για λόγους που δεν μπορούν να καταλογιστούν στον καθ' ου· μη άσκηση ανακοπής για λόγους ανωτέρας βίας·
- η προς εκτέλεση υποχρέωση είναι αβέβαιη, μη εκτελεστή ή μη εκκαθαρισμένη, γεγονός που δεν εξετάστηκε στο αρχικό στάδιο της διαδικασίας εκτέλεσης
- η διαφορά είχε ήδη κριθεί πριν από την εκτέλεση της απόφασης
- συντρέχει αποσβεστικός ή τροποποιητικός λόγος της υποχρέωσης, εφόσον είναι μεταγενέστερος της περάτωσης της συζήτησης κατά την αναγνωριστική διαδικασία και μπορούν να προσκομιστούν έγγραφες αποδείξεις η παραγραφή του δικαιώματος ή της υποχρέωσης μπορεί να αποδειχθεί με οποιονδήποτε τρόπο
- ανταπαίτηση κατά του επισπεύδοντος την εκτέλεση για τον συμψηφισμό των απαιτήσεων·
- σε περίπτωση αποφάσεων που κάνουν δεκτή αναγνώριση απαιτήσεων ή συμβιβασμό, οι λόγοι ακυρότητας ή ακυρωσίας των εν λόγω πράξεων.

Όταν η εκτέλεση βασίζεται σε απόφαση διαιτησίας, εκτός από τους προαναφερόμενους λόγους, μπορούν επίσης να προβληθούν οι λόγοι στους οποίους μπορεί να βασιστεί η δικαστική ακύρωση της εν λόγω απόφασης, με την επιφύλαξη των διατάξεων του [νόμου για την εκούσια διαιτησία \(Lei da Arbitragem Voluntária\)](#).

Όταν η εκτέλεση δεν βασίζεται σε απόφαση ή αίτηση ασφαλιστικών μέτρων η οποία έχει περιβληθεί τον εκτελεστήριο τύπο, εκτός από τους λόγους ανακοπής κατά της εκτέλεσης βάσει δικαστικής απόφασης που έχουν ήδη εκτεθεί, μπορούν να προβληθούν και λοιποί λόγοι ως αντίκρουση στην αναγνωριστική διαδικασία.

Ανακοπή κατά της κατάσχεσης

Ο καθ' ου η εκτέλεση, ο/η σύζυγος αυτού και τρίτοι μπορούν να ασκήσουν ανακοπή κατά της κατάσχεσης ορισμένων περιουσιακών στοιχείων στις παρακάτω περιπτώσεις.

Όταν κατάσχονται τα περιουσιακά στοιχεία του καθ' ου, αυτός μπορεί να προσβάλει την κατάσχεση για οποιονδήποτε από τους παρακάτω λόγους:

- δεν είναι παραδεκτή η κατάσχεση των κατασχεμένων περιουσιακών στοιχείων ή το μέτρο στο οποίο πραγματοποιήθηκε η κατάσχεση.
- επιβάλλεται απευθείας κατάσχεση των περιουσιακών στοιχείων τα οποία μόνον δευτερογενώς μπορούν να ικανοποιήσουν την εκτελούμενη οφειλή
- κατάσχονται περιουσιακά στοιχεία τα οποία βάσει του ουσιαστικού δικαίου δεν θα έπρεπε να υπαχθούν στο εν λόγω μέτρο εφόσον δεν ικανοποιούν την οφειλή που αποτελεί το αντικείμενο της εκτέλεσης.

Εάν η κατάσχεση ή η δήμευση ή παράδοση περιουσιακών στοιχείων που έχει διαταχθεί δικαστικά παραβιάζει το δικαίωμα κυριότητας ή άλλο δικαίωμα το οποίο δεν συνάδει με την υλοποίηση ή το αντικείμενο του μέτρου, και ανήκει σε πρόσωπο που δεν είναι διάδικος, ο ζημιωθείς διάδικος μπορεί να το επιβάλλει με ανακοπή τρίτου (embargos de terceiro).

Ο/η σύζυγος που επέχει τη θέση τρίτου μπορεί, χωρίς την έγκριση του άλλου συζύγου, να υπερασπιστεί τα δικαιώματά του/της ως προς τα δικά του/της περιουσιακά στοιχεία ή τα κοινά περιουσιακά στοιχεία που έχουν θιγεί αδικαιολόγητα από την κατάσχεση.

Οι νομικές διατάξεις στις οποίες βασίζεται το καθεστώς αυτό είναι αυτές που αναφέρονται στην απάντηση στην ερώτηση 1.

Ένδικα μέσα

Τα τακτικά ένδικα μέσα συνίστανται στην έφεση (apelacão) (ασκούνται κατά αποφάσεων που έχουν εκδοθεί από πρωτοβάθμιο δικαστήριο) και στην αναίρεση (revista) (ασκούνται ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου). Τα τακτικά ένδικα μέσα κατά αποφάσεων που έχουν εκδοθεί στο πλαίσιο διαδικασίας εκτέλεσης διέπονται από τις διατάξεις που ρυθμίζουν την αναγνωριστική διαδικασία.

Κατά κανόνα, ένα τακτικό ένδικο μέσο ασκείται παραδεκτά μόνον όταν η αξία της διαφοράς υπερβαίνει την αξία για την οποία είναι αρμόδια το δικαστήριο που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση και η εν λόγω απόφαση είναι δυσμενής για τον εκκαλούντα κατά ποσό το οποίο επίσης υπερβαίνει το ήμισυ της αξίας για την οποία είναι αρμόδιο το εν λόγω δικαστήριο. Στην Πορτογαλία, το εφετείο είναι αρμόδιο για διαφορές αξίας 30.000 ευρώ και το πρωτοβάθμιο δικαστήριο για διαφορές αξίας 5.000,00 000 ευρώ.

Στη διαδικασία εκτέλεσης προβλέπονται συγκεκριμένα ασφαλιστικά μέτρα, τα οποία μπορεί να ασκηθούν ή όχι, ανάλογα με την περίπτωση - λ.χ. ανακοπές κατά της εκτέλεσης μέσω ειδικών ενστάσεων (embargos de executado) του καθ' ου, ανακοπή κατά της κατάσχεσης από τον καθ' ου ή από τρίτον, επαλήθευση και κατάταξη των απαιτήσεων όταν υπάρχουν δανειστές με εμπράγματα ασφάλεια επί των κατασχεμένων περιουσιακών στοιχείων που αξιώνουν την πληρωμή των αντίστοιχων απαιτήσεών τους από το προϊόν εκποίησης των κατασχεμένων. Με έφεση μπορούν επίσης να προσβληθούν οι αποφάσεις που εκδίδονται επί των εν λόγω ασφαλιστικών μέτρων με τους όρους που προαναφέρθηκαν.

Ειδικότερα, στη διαδικασία εκτέλεσης, έφεση ασκείται κατά:

- απόφασης επί εξαίρεσης δικαστή
- απόφασης επί της αποκλειστικής αρμοδιότητας δικαστηρίου
- απόφασης η οποία διατάσσει την αναστολή της διαδικασίας
- διαταγής η οποία κάνει δεκτή ή απορρίπτει αναλυτικά εκτιθέμενους ισχυρισμούς (articulados) ή αποδείξεις
- απόφασης η οποία επιβάλλει πρόστιμο ή άλλη δικονομική κύρωση
- απόφασης η οποία διατάσσει την ακύρωση εγγραφής
- απόφασης η οποία εκδόθηκε βάσει τελεσίδικης απόφασης
- αποφάσεων για τις οποίες θα ήταν απολύτως αλυσιτελής η άσκηση έφεσης κατά της τελεσίδικης απόφασης
- αποφάσεων που αναστέλλουν, καταργούν ή ακυρώνουν την εκτέλεση
- αποφάσεων ακύρωσης της εκποίησης
- αποφάσεων επί της άσκησης του δικαιώματος προτεραιότητας ή εξαγοράς
- άρνησης, ακόμη και μερικής, εξέτασης της αίτησης εκτέλεσης
- διαταγής με την οποία απορρίπτεται η διαδικασία εκτέλεσης

Το ένδικο μέσο της αναίρεσης χωρεί κατά:

- εφετειακών αποφάσεων που έχουν εκδοθεί κατ' έφεση σε διαδικασία συμβιβασμού η οποία δεν συνίσταται σε απλό αριθμητικό υπολογισμό, αποφάσεων για την επαλήθευση και κατάταξη απαιτήσεων ή ανακοπών κατά της εκτέλεσης
- το παραπάνω δεν ισχύει σε περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται πάντοτε η προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Οι κανόνες που διέπουν τα ένδικα μέσα σε υποθέσεις εκτέλεσης καθορίζονται στα άρθρα 852 έως 854 του κώδικα πολιτικής δικονομίας, που διατίθεται στον ακόλουθο σύνδεσμο [Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας](#).

6 Υπάρχουν περιορισμοί στην εκτέλεση, ιδίως όσον αφορά την προστασία του οφειλέτη ή τις προθεσμίες;

Ναι, προβλέπονται περιορισμοί υπέρ του οφειλέτη. Ορισμένοι αφορούν την κατάσχεση και άλλοι την εκτέλεση και απορρέουν από προθεσμίες.

Οι περιορισμοί επί της κατάσχεσης που προβλέπονται για την προστασία του οφειλέτη συνίστανται στην απόλυτη ή πλήρη απαγόρευση κατάσχεσης, τη σχετική απαγόρευση κατάσχεσης και τη μερική απαγόρευση κατάσχεσης συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη. Προβλέπονται δύο ακόμη περιορισμοί: ο ένας αφορά την προστασία των κοινών περιουσιακών στοιχείων συζύγων όταν η διαδικασία εκτέλεσης στρέφεται μόνον κατά του ενός συζύγου ο άλλος απορρέει από την αρχή της αναλογικότητας, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται η κατάσχεση μόνον των περιουσιακών στοιχείων που είναι αναγκαία για την εξόφληση της οφειλής και την κάλυψη των εξόδων της εκτέλεσης.

Η πάροδος του χρόνου μπορεί να αποτελεί περιορισμό επί της εκτέλεσης σε περίπτωση παραγραφής ή αποσβεστικής προθεσμίας. Μετά την παρέλευση των εν λόγω προθεσμιών, αποσβένεται το δικαίωμα του οποίου προσδοκάται η εκτέλεση.

Ο τρόπος που λειτουργούν οι εν λόγω περιορισμοί που συναρτώνται με προθεσμίες και την προστασία του οφειλέτη εξηγείται παρακάτω.

Απόλυτη απαγόρευση κατάσχεσης (ακατάσχετα)

Επιπλέον των αγαθών που εξαιρούνται από την κατάσχεση βάσει ειδικής διάταξης, τα ακόλουθα είναι απολύτως ακατάσχετα:

- αναπαλλοτρίωτα πράγματα ή δικαιώματα
- περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στην κυριότητα του δημοσίου και άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου
- αντικείμενα των οποίων η κατάσχεση μπορεί να προσβάλλει τα χρηστά ήθη ή στερείται οικονομικής λογικής λόγω της αμελητέας αγοραίας αξίας τους
- αντικείμενα τα οποία προορίζονται ειδικά για την άσκηση δημόσιας λατρείας
- τάφοι
- μέσα και αντικείμενα απαραίτητα σε άτομα με αναπηρία και προοριζόμενα για τη θεραπεία ασθενών.

Σχετική απαγόρευση κατάσχεσης

- Εάν η εκτέλεση δεν αφορά την πληρωμή οφειλής με εμπράγματα ασφάλεια, εξαιρούνται από την κατάσχεση τα περιουσιακά στοιχεία του κράτους και άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, τα περιουσιακά στοιχεία οντοτήτων που κατέχουν δημόσια έργα ή παραχωρήσεις δημόσιας υπηρεσίας ή τα περιουσιακά στοιχεία νομικών προσώπων κοινής ωφέλειας τα οποία προορίζονται ειδικά για σκοπούς δημόσιου συμφέροντος
- Εξαιρούνται επίσης από την κατάσχεση τα εργαλεία της δουλειάς του καθ' ου η εκτέλεση και τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για την άσκηση του επαγγέλματος ή την επαγγελματική του κατάρτιση, εκτός εάν: ο καθ' ου η εκτέλεση υποδείξει ότι μπορούν να κατασχεθούν· η εκτέλεση έχει σκοπό την πληρωμή της αγοραστικής τους τιμής ή του κόστους επισκευής τους· αν κατάσχονται ως ενσώματα περιουσιακά στοιχεία επιχειρηματικών εγκαταστάσεων.
- Εξαιρούνται επίσης από την κατάσχεση τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία είναι απαραίτητα σε οποιοδήποτε νοικοκυριό στην κατοικία του οφειλέτη, εκτός εάν η εκτέλεση αφορά την πληρωμή του τιμήματος αγοράς των ειδών αυτών ή του κόστους επισκευής τους.

Μερική απαγόρευση κατάσχεσης

- Τα δύο τρίτα του καθαρού μισθού, της αμοιβής, των ποσών που λαμβάνονται περιοδικά ως σύνταξη ή οποιωνδήποτε άλλων κοινωνικών επιδομάτων, ασφάλειας, αποζημίωσης ατυχήματος, ετήσιας προσόδου ή κάθε είδους πληρωμής που διασφαλίζουν τη συντήρηση του υπόχρεου της διατροφής, είναι ακατάσχετα·
- Για τους σκοπούς του υπολογισμού του καθαρού ποσού των παραπάνω πληρωμών, λαμβάνονται υπόψη μόνο οι υποχρεωτικές νόμιμες κρατήσεις
- Το εν λόγω ακατάσχετο έχει ως ανώτατο όριο το ποσό που ισούται με τρεις εθνικούς κατώτατους μισθούς κατά τον χρόνο κάθε κατάσχεσης και κατώτατο όριο, όταν ο οφειλέτης δεν έχει άλλο εισόδημα, το ποσό που ισούται με έναν εθνικό κατώτατο μισθό
- Τα προαναφερθέντα όρια δεν ισχύουν όταν η εκτελούμενη αξίωση αφορά διατροφή, οπότε εξαιρείται από την κατάσχεση ποσό που ισούται με πλήρη μη ανταποδοτική σύνταξη
- Όταν κατάσχονται χρήματα ή υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών, ακατάσχετο είναι το ποσό που

ισοδυναμεί με τον εθνικό κατώτατο μισθό ή, σε περίπτωση υποχρεώσεων διατροφής, το ποσό που ισοδυναμεί με πλήρη μη ανταποδοτική σύνταξη. (το εν λόγω ακατάσχετο και το παραπάνω εν μέρει ακατάσχετο δεν είναι σωρευτικά)

- Μετά τη στάθμιση του ποσού και της φύσης της εκτελούμενης απαίτησης καθώς και των αναγκών του καθ' ου η εκτέλεση, το δικαστήριο μπορεί κατ' εξαίρεση και κατόπιν αιτήματος του καθ' ου η εκτέλεση να μειώσει, για διάστημα που κρίνει εύλογο, το τμήμα του κατασχετέου εισοδήματος, ακόμη και να το εξαιρέσει πλήρως για διάστημα έως ενός έτους.

Απαγόρευση κατάσχεσης χρηματικών ποσών ή τραπεζικών καταθέσεων

Δεν κατάσχονται τα μετρητά ή οι τραπεζικές καταθέσεις που προκύπτουν από τον διακανονισμό ακατάσχετων απαιτήσεων, υπό τους ίδιους όρους μ' αυτούς της αρχικής απαίτησης.

Όρια κατάσχεσης κοινών περιουσιακών στοιχείων στη διαδικασία εκτέλεσης που στρέφεται κατά ενός από τους συζύγους

- Όταν κατάσχονται τα κοινά περιουσιακά στοιχεία συζύγων σε διαδικασία εκτέλεσης η οποία στρέφεται κατά ενός μόνον συζύγου, επειδή ο καθ' ου η εκτέλεση θεωρείται ότι δεν διαθέτει επαρκή περιουσιακά στοιχεία, επιδίδεται ειδοποίηση στον/στην σύζυγο του οφειλέτη ότι μπορεί να αιτηθεί, εντός 20 ημερών, τον διαχωρισμό των περιουσιακών στοιχείων ή να προσκομίσει βεβαίωση που να επιβεβαιώνει ότι εκκρεμεί αγωγή στην οποία έχει ήδη ζητηθεί ο διαχωρισμός, διαφορετικά η εκτέλεση θα συνεχιστεί σε βάρος των κοινών περιουσιακών στοιχείων
- Μόλις η αίτηση διαχωρισμού σωρευτεί στην κύρια δίκη ή προσκομιστεί η βεβαίωση, η εκτέλεση αναστέλλεται έως ότου πραγματοποιηθεί ο διαχωρισμός. Εάν, λόγω του διαχωρισμού, τα κατασχεμένα περιουσιακά στοιχεία δεν ανήκουν κατά κυριότητα στον καθ' ου η εκτέλεση, μπορούν να κατασχεθούν τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία που του/της ανήκουν και η προηγούμενη κατάσχεση αναστέλλεται έως την επιβολή της νέας κατάσχεσης.

Οι γενικοί κανόνες για τα περιουσιακά στοιχεία που μπορούν να κατασχεθούν και οι περιορισμοί επί των κατασχέσεων καθορίζονται στα άρθρα 735 έως 747 του [Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας](#)

Περιορισμοί επί της κατάσχεσης λόγω αναλογικότητας

Η κατάσχεση περιορίζεται στα αναγκαία περιουσιακά στοιχεία για την εξόφληση της οφειλής την οποία αφορά η εκτέλεση και των εξόδων εκτέλεσης που μπορούν να προβλεφθούν, τα οποία για τον σκοπό της διεξαγωγής της κατάσχεσης και με την επιφύλαξη του μεταγενέστερου συμβιβασμού, τεκμαίρεται ότι ανέρχονται σε ποσοστό 20 %, 10 % και 5 % της αξίας της εκτέλεσης, ανάλογα με το αν η εν λόγω αξία εμπίπτει: στην αρμοδιότητα του περιφερειακού πρωτοδικείου· την υπερβαίνει, χωρίς να υπερβαίνει το τετραπλάσιο ποσό της αξίας που εμπίπτει στην αρμοδιότητα του εφετείου· ή υπερβαίνει αυτήν την αξία. Η αξία αντικειμένου για την οποία είναι αρμόδιο το περιφερειακό πρωτοδικείο είναι 5.000 ευρώ και η αξία για την οποία είναι αρμόδιο το εφετείο είναι 30.000,00 000 ευρώ (το 2021, κατά τον χρόνο αναθεώρησης του παρόντος δελτίου). Οι αρμοδιότητες προβλέπονται στο άρθρο 44 του νόμου αριθ. 62/2013, της 26ης Αυγούστου, που βρίσκεται σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

Περιορισμοί επί της εκτέλεσης που απορρέουν από προθεσμίες παραγραφής

Κατά κανόνα, η δικαστική προστασία (της οποίας η παροχή ή πρόβλεψη εναπόκειται στην κρίση των διαδίκων) παραγράφεται όταν δεν ασκείται εντός της προθεσμίας που τάσσει ο νόμος.

Το δικαστήριο δεν μπορεί αυτεπαγγέλτως να επικαλεστεί την παραγραφή. Για να αναπτύξει τα αποτελέσματά της η παραγραφή, πρέπει να την επικαλεστεί δικαστικά ή εξώδικα το πρόσωπο το οποίο επωφελείται από αυτή, ο εκπρόσωπος αυτού ή αν το πρόσωπο στερείται ικανότητας, ο εισαγγελέας.

Μετά την παρέλευση της προθεσμίας παραγραφής, το επωφελούμενο μέρος (ο οφειλέτης) μπορεί να αρνηθεί να προβεί στην πληρωμή ή να προσβάλει, με οποιονδήποτε τρόπο, την άσκηση δικαιώματος που έχει παραγραφεί. Σε περίπτωση που η διαδικασία εκτέλεσης είχε στραφεί κατά του υπόψη προσώπου, ο καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτης μπορεί να προσβάλει την εκτέλεση μέσω ειδικών ενστάσεων (*embargos de executado*), με επίκληση της παραγραφής. Η προθεσμία άσκησης ανακοπής κατά της εκτέλεσης είναι 20 ημέρες από την επίδοσή.

Ωστόσο, ο οφειλέτης μπορεί να ζητήσει την απόδοση (επιστροφή) τμηματικής καταβολής στην οποία προέβη

αυτοβούλως για να συμμορφωθεί με παραγραφείσα υποχρέωση, ακόμη κι αν κατά τον χρόνο καταβολής δεν γνώριζε την παραγραφή. Ο εν λόγω κανόνας ισχύει για κάθε είδος ικανοποίησης δικαιώματος το οποίο έχει παραγραφεί, καθώς και για την αναγνώριση ή την παροχή εγγυήσεων.

Την παραγραφή μπορούν να επικαλεστούν κατά του επισπεύδοντος την εκτέλεση οι δανειστές του οφειλέτη και τρίτοι με έννομο συμφέρον στην κήρυξη της παραγραφής, ακόμη κι αν ο οφειλέτης είχε παραιτηθεί από αυτό το δικαίωμα. Ωστόσο, εάν ο οφειλέτης παραιτήθηκε από το εν λόγω δικαίωμα, την παραγραφή μπορούν να επικαλεστούν μόνον οι δανειστές του οφειλέτη εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο αστικό δίκαιο για την άσκηση παυλιανής αγωγής (impugnação Pauliana).

Εάν ο οφειλέτης κληθεί να επικαλεστεί την παραγραφή και δεν την επικαλεστεί, το δεδικασμένο δεν θίγει το αναγνωρισμένο δικαίωμα των δανειστών του.

Η συνήθης προθεσμία παραγραφής είναι 20 έτη, ωστόσο προβλέπονται και συντομότερες προθεσμίες.

Για τα παρακάτω προβλέπεται πενταετής προθεσμία παραγραφής:

- ισόβιες και έγγειες πρόσοδοι
- μισθώματα επί κινητών και ακινήτων που καταβάλλονται από τον μισθωτή, ακόμη και όταν έχουν καταβληθεί μόνον μία φορά
- μακροχρόνιες μισθώσεις
- τόκοι που προβλέπονται από σύμβαση ή τον νόμο, συμπεριλαμβανομένων των μικτών τόκων και των μερισμάτων εταιρειών
- τα ποσοστά απόσβεσης κεφαλαίου τα οποία καταβάλλονται εντόκως
- οφειλόμενες πληρωμές διατροφής
- κάθε άλλη περιοδικά ανανεούμενη πληρωμή.

Ο νόμος τάσσει τεκμαιρόμενες προθεσμίες παραγραφής (βάσει του τεκμηρίου συμμόρφωσης) στις παρακάτω περιπτώσεις:

- Οι απαιτήσεις επιχειρήσεων που παρέχουν υπηρεσίες καταλύματος και εστίασης για τις υπηρεσίες καταλύματος και εστίασης που παρέχουν παραγράφονται μετά από έξι μήνες, με την επιφύλαξη της διετούς προθεσμίας παραγραφής που αναφέρεται παρακάτω
- Οι απαιτήσεις επιχειρήσεων που παρέχουν υπηρεσίες καταλύματος ή υπηρεσίες καταλύματος και εστίασης σε φοιτητές παραγράφονται μετά από δύο έτη, όπως και οι απαιτήσεις των ιδρυμάτων που παρέχουν εκπαίδευση, κατάρτιση, αρωγή ή θεραπεία, σε συνάρτηση με τις παρεχόμενες υπηρεσίες
- Οι απαιτήσεις εμπόρων για τα πράγματα που πώλησαν σε πρόσωπο το οποίο δεν είναι έμπορος ή για πράγματα που δεν προορίζονται για επιχειρηματική χρήση παραγράφονται μετά από δύο έτη, όπως και οι απαιτήσεις επαγγελματιών για την παροχή προϊόντων ή εμπορευμάτων, την εκτέλεση έργου ή τη διοίκηση αλλότριων υποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αυτών, εκτός αν η αντίστοιχη υπηρεσία προορίζεται για τη βιομηχανική δραστηριότητα του οφειλέτη
- Οι απαιτήσεις για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν κατά την άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος και για αποζημίωση των αντίστοιχων δαπανών παραγράφονται μετά από δύο έτη.

Για τις προθεσμίες παραγραφής που περιγράφονται στο αστικό δίκαιο ως τεκμαιρόμενες προθεσμίες, εφαρμόζονται οι παρακάτω κανόνες:

- Το τεκμήριο της συμμόρφωσης μέσω της παρέλευσης της προθεσμίας μπορεί να ανατραπεί μόνον με ομολογία του πρωτοφειλέτη ή του προσώπου στο οποίο μεταβιβάστηκε η αξίωση λόγω διαδοχής
- Η εξωδικαστική αναγνώριση είναι έγκυρη μόνον όταν παρέχεται γραπτώς
- Μια αξίωση θεωρείται αναγνωρισμένη εάν ο οφειλέτης αρνείται να καταθέσει ή να ορκιστεί ενώπιον δικαστηρίου ή προβαίνει σε νομικές πράξεις οι οποίες δεν συνάδουν με το τεκμήριο της συμμόρφωσης.

Η παραγραφή των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται με απόφαση ή εκτελεστό τίτλο επέρχεται ως εξής:

- όταν ο νόμος τάσσει για ορισμένο δικαίωμα συντομότερη προθεσμία από τη συνήθη, ακόμη και τεκμαιρόμενη, το δικαίωμα υπόκειται στην τελευταία προθεσμία παραγραφής, εφόσον εξακολουθεί να ισχύει έπειτα από απόφαση που έχει αποκτήσει την ισχύ δεδικασμένου και αναγνωρίζει το δικαίωμα ή άλλον εκτελεστό τίτλο
- ωστόσο, όταν η δικαστική απόφαση ή άλλος τίτλος αναφέρεται σε μη απαιτητές τμηματικές καταβολές,

ως προθεσμία παραγραφής γι' αυτές νοείται η συντομότερη προθεσμία.

Ο αστικός κώδικας θέτει κανόνες για την έναρξη της προθεσμίας παραγραφής, την αναστολή και τη διακοπή αυτής. Όταν συντρέχουν λόγοι αναστολής (για παράδειγμα ανηλικότητα, στρατιωτική θητεία, ανωτέρα βία, υπαιτιότητα του οφειλέτη) η προθεσμία παραγραφής δεν ξεκινά ούτε τρέχει. Όταν η προθεσμία παραγραφής διακόπτεται, ο διανυθείς χρόνος δεν προσμετράται καθόλου και ξεκινά νέα προθεσμία παραγραφής.

Ο δανειστής που έχει συμφέρον στη διακοπή περιόδου παραγραφής μπορεί να διενεργήσει ή να επικαλεστεί μια από τις παρακάτω πράξεις:

- επίδοση ή κοινοποίηση οποιασδήποτε πράξης με την οποία δηλώνεται, άμεσα ή έμμεσα, η πρόθεση άσκησης του δικαιώματος, ανεξάρτητα από το είδος της διαδικασίας που αφορά η πράξη, ακόμη κι αν το δικαστήριο είναι αναρμόδιο.

Εάν η επίδοση ή κοινοποίηση δεν πραγματοποιηθεί δεν επιδοθεί εντός πέντε ημερών αφότου ζητηθεί, για λόγο που δεν αποδίδεται στον αιτούντα, η προθεσμία παραγραφής διακόπτεται μετά την παρέλευση των πέντε ημερών.

Η ακύρωση της επίδοσης ή κοινοποίησης δεν αποτελεί λόγο ανάσχεσης της διακοπής που ορίζεται στις προηγούμενες παραγράφους.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, κάθε άλλο δικαστικό μέσο με το οποίο γνωστοποιείται η πράξη στο πρόσωπο σε βάρος του οποίου μπορεί να ασκηθεί το δικαίωμα, θεωρείται ισοδύναμη με επίδοση ή κοινοποίηση.

- ρητρά διαιτησίας που διακόπτει την προθεσμία παραγραφής του επικαλούμενου δικαιώματος
- αναγνώριση του δικαιώματος ενώπιον του υπόψη δικαιούχου από το πρόσωπο κατά του οποίου μπορεί να ασκηθεί το δικαίωμα
- η σιωπηρή αναγνώριση είναι έγκυρη μόνον όταν προκύπτει από γεγονότα που ρητά μαρτυρούν την εν λόγω αναγνώριση.

Η διακοπή περιόδου παραγραφή έχει τις παρακάτω συνέπειες (εκτός αν ο νόμος ειδικά ορίζει διαφορετικά):

- δεν λαμβάνεται καθόλου υπόψη ο διανυθείς χρόνος
- ξεκινά νέα προθεσμία παραγραφής από την πράξη διακοπής
- η νέα παραγραφή υπόκειται στην αρχική προθεσμία παραγραφής.

Περιορισμοί επί της εκτέλεσης που απορρέουν από την πάροδο της αποσβεστικής προθεσμίας

Όταν βάσει του νόμου ή της πρόθεσης των μερών, ένα δικαίωμα πρέπει να ασκηθεί εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, εφαρμόζονται οι κανόνες περί αποσβεστικής προθεσμίας, εκτός αν ο νόμος ρητά παραπέμπει σε προθεσμία παραγραφής.

Η απόσβεση αποτρέπεται μόνο με την ενέργεια, εντός της προθεσμίας που τάσσεται από είτε από τον νόμο είτε με δικαιοπραξία, της πράξης στην οποία ο νόμος ή σύμβαση αποδίδει αποτρεπτικό χαρακτήρα. Η άσκηση αγωγής για την κήρυξη ή την εκτέλεση αποτρέπει την απόσβεση, εκτός αν είναι αναγκαία η διενέργεια επίδοσης προς τον στον οφειλέτη. Όταν ισχύει καθορισμένη προθεσμία λόγω σύμβασης ή νομικής διάταξης που αφορά τη δικαστική προστασία, η αναγνώριση της εν λόγω προστασίας από το πρόσωπο κατά του οποίου πρέπει να ασκηθεί επίσης αποτρέπει την απόσβεση.

Η αποσβεστική προθεσμία δεν αναστέλλεται ούτε διακόπτεται, εκτός από στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τον νόμο και, σε περίπτωση που ο νόμος δεν καθορίζει άλλη ημερομηνία, αρχίζει να τρέχει από τη στιγμή είναι δυνατή η νόμιμη άσκηση του δικαιώματος.

Η απόσβεση αξιολογείται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο και μπορεί να προβληθεί σε οποιοδήποτε στάδιο της δίκης, εφόσον αφορά τη δικαστική προστασία. Εάν αφορά τη δικαστική προστασία στη βάση της οποίας κινείται διαδικασία εκτέλεσης, η απόσβεση πρέπει να προβληθεί από το πρόσωπο που επωφελείται αυτής (καταρχήν, τον οφειλέτη/διάδικο κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση).

Οι χρόνοι και τα αποτελέσματα της παραγραφής και των αποσβεστικών προθεσμιών προβλέπονται στα άρθρα 309 έως 340 του πορτογαλικού αστικού κώδικα που είναι διαθέσιμος σ' αυτόν τον [σύνδεσμο](#).

Σημείωση:

Οι πληροφορίες στο παρόν δελτίο δεν δεσμεύουν το σημείο επικοινωνίας του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ούτε τα δικαστήρια ή άλλες οντότητες και αρχές. Δεν υποκαθιστούν το ισχύον κείμενο του νόμου. Οι εν λόγω πληροφορίες υπόκεινται σε τακτική επικαιροποίηση και σε εξελισσόμενη ερμηνεία τους από τη νομολογία.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου [Η Ευρώπη σου](#).

Θα μας βοηθούσαν πολύ [τα σχόλιά σας](#) σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 20/12/2024

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα